

ISSN 2313-8211

**ОБЛІК, ЕКОНОМІКА, МЕНЕДЖМЕНТ:
*наукові нотатки***

**ACCOUNTING, ECONOMICS,
MANAGEMENT:
*scientific notes***

**Міжнародний збірник наукових праць
International collection of scientific papers**

Випуск 1 (5)

Частина 2

Issue 1 (5)

Part 2

**Луцьк 2015
Lutsk 2015**

УДК 657.338.658

JEL M 00

ББК 65.052

О 14

ОБЛІК, ЕКОНОМІКА, МЕНЕДЖМЕНТ: наукові нотатки /
Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 1 (5). Частина 2 /
відпов. ред. І.Б. Садовська. – Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2015. –
С. 1-608.

ISSN 2313-8211

Збірник наукових праць містить результати наукових досліджень з питань обліку, економіки та менеджменту, що спрямовані на перспективи розвитку економічних наук в умовах глобалізації економіки.

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 20767-10567 Р від 22.05.2014 р.*

Міжнародний збірник наукових праць з 2014 року зареєстровано в Міжнародному центрі періодичних видань (ISSN International Centre. Paris, France).

Міжнародний збірник наукових праць в 2014 році включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз: Російський індекс наукового цитування (РІНЦ), Російська наукова електронна бібліотека (eLIBRARY.RU).

Редакційна колегія: **головний редактор** – к.е.н., професор Садовська І.Б. (Україна); **відп. редактор** – к.е.н., доцент Бабіч І.І. (Україна); д.е.н., професор Аверіна О.І. (Росія); д.е.н., професор Бессонова О.А. (Росія); д.е.н., доцент Вегера С.Г. (Білорусь); д.е.н., професор Голян В.А. (Україна); к.е.н., доцент Голячук Н.В. (Україна); д-р, професор Димитров С.С. (Болгарія); к.е.н., доцент Жураковська І.В. (Україна); д-р Гжегож Зайонц (Польща); к.е.н., доцент Зеленко С.В. (Україна); д-р Дорота Казмерчак-Пец (Польща); д.юр.н., професор Конабаєв О.К. (Казахстан); Легенчук С.Ф., д.е.н., професор (Україна); *Левчицька С.О.*, д.е.н., професор (Україна); д.е.н., доцент Макарова В.І. (Росія); д.е.н., професор Малік М.Й. (Україна); к.е.н., доцент Мальцевич Н.В. (Білорусь); д.т.н., с.н.с. Мокєєв В.В. (Росія); д.е.н., доцент Морозова Н.І. (Росія); к.е.н., доцент Московчук А.Т. (Україна); к.е.н., доцент Нагірська К.Є. (Україна); к.е.н., доцент Нужна О.А. (Україна); к.е.н., доцент Петрова О.О. (Росія); к.е.н., доцент Писаренко Т.М. (Україна); *Правдюк Н.Л.*, д.е.н., професор (Україна); к.е.н., доцент Савош Л.В. (Україна); к.е.н., доцент Семенішена Н.В. (Україна); к.е.н., доцент Скачюва В.М. (Росія); к.е.н., доцент Сидоренко Р.В. (Україна); к.е.н., доцент Сушко Т.І. (Білорусь); к.е.н., доцент Талах Т.А. (Україна); к.е.н., доцент Ткачук І.М. (Україна); к.е.н., доцент Тлущевич Н.В. (Україна); д-р Хенрік Федевіч (Польща); к.е.н., доцент Чудовець В.В. (Україна); к.е.н., доцент Шаріпов Д.Г. (Таджикістан); к.е.н., доцент Шестакова І.М. (Росія); д.е.н., професор Шецукова Т.Г. (Росія).

Головний редактор:

к.е.н., професор І.Б. Садовська

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових праць. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

© ОБЛІК, ЕКОНОМІКА, МЕНЕДЖМЕНТ: наукові нотатки, 2015

UDC 657.338.658

JEL M 00

LBC 65.052

A 14

ACCOUNTING, ECONOMICS, MANAGEMENT: research notes / International Collection of Scientific Papers. Issue 1 (5). Part 2 / Executive Editor is I.B. Sadovska. – Lutsk : AED of Lutsk NTU, 2015 . – P. 1-608.

ISSN 2313-8211

Collection of scientific papers contains research results on accounting, economics and management, focused on the development of economic science in a globalized economy.

Series of the Print Media State Registration Certificate is KB 20767-1056 of 05.22.2014.

International collection of scientific papers was registered in ISSN International Centre. Paris, France in 2014.

In 2014 International collection of scientific papers was included in the international catalogues of scientific publications and bibliographic database: Russian Science Citation Index (PIHL), Russian Scientific Digital Library (eLIBRARY.RU).

Editorial Board: Editor in Chief is Ph.D., Professor *I.B. Sadovska* (Ukraine); Executive Editor is Ph.D., Associate Professor *I.I. Babich* (Ukraine); Dr., Professor *O.I. Averina* (Russia); Dr., Professor *O.A. Bessonova* (Russia); PhD, Associate Professor *S.G. Vehera* (Belarus); Doctor of Economics, Professor *V.A. Holian* (Ukraine); Ph.D., Associate Professor *N.V. Holiachuk* (Ukraine); Dr., Professor *S.S. Dimitrov* (Bulgaria); Ph.D., Associate Professor *I.V. Zhurakovska* (Ukraine); Dr. *Grzegorz Zaiants* (Poland); Ph.D., Associate Professor *S.V. Zelenko* (Ukraine); Dr. *Dorota Kazmerchak-Pec* (Poland); Dr., Professor *O.K. Kopabaiev* (Kazakhstan); Dr., Professor *S.F. Lehenchuk*, (Ukraine); Dr., Professor *S.O. Levytska* (Ukraine); Dr., Associate Professor *V.I. Makarova* (Russia); Dr., Professor *M.Yi. Malik* (Ukraine); Ph.D., Associate Professor *N.V. Maltsevich* (Belarus); Dr., *V.V. Mokeyev* (Russia); Dr., Associate Professor *N.I. Morozova* (Russia); Ph.D., Associate Professor *A.T. Moskovchuk* (Ukraine); Ph.D., Associate Professor *K. Ye. Nahirska* (Ukraine); Ph.D., Associate Professor *O.A. Nuzhna* (Ukraine); Ph.D., Associate Professor *O.O. Petrova* (Russia); Ph.D., Associate Professor *T.M. Pysarenko* (Ukraine); Dr., Associate Professor *N.L. Pravdyuk* (Ukraine); Ph.D., Associate Professor *L.V. Savosh* (Ukraine); Ph.D., Associate Professor *N.V. Semenyshena* (Ukraine); Ph.D., Associate Professor *V.M. Sekachova* (Russia); Ph.D., Associate Professor *R.V. Sydorenko* (Ukraine); Ph.D., Associate Professor *T.I. Sushko* (Belarus); Ph.D., Associate Professor *T.A. Talah* (Ukraine); Ph.D., Associate Professor *I.M. Tkachuk* (Ukraine); Ph.D., Associate Professor *N.V. Tluchkevych* (Ukraine); Dr. *Henrik Fedevich* (Poland); Ph.D., Associate Professor *V.V. Chudovets* (Ukraine); Ph.D., Associate Professor *D.G. Sharipov* (Tajikistan); Ph.D., Associate Professor *I.M. Shestakova* (Russia); Dr., Professor *T.G. Sheshukova* (Russia).

Editor in Chief:

Ph.D., Professor *I.B. Sadovska*

The authors of scientific papers are responsible for the content and accuracy of publications. Authors' opinions may differ from the viewpoints of editorial board of the collection.

© ACCOUNTING, ECONOMICS, MANAGEMENT: research notes, 2015

ЗМІСТ

Юлія Алескерова Створення ефективної системи агрострахування з активною участю держави – можливі варіанти для України	11
Анастасія Астапчик Стоимостной подход к анализу эффективности бизнеса	16
Балынин И.В. К вопросу о развитии здравоохранения в Российской Федерации в 2008-2012 годы	23
Юлія Безверхня Розвиток управлінського обліку під впливом глобалізації	31
Махинабону Бекова Анализ приватизации в Республике Таджикистан и Российской Федерации на постприватизационном этапе	36
Марія Бляхарчук Моделювання облікової політики	42
Тетяна Бочуля, Ірина Коробкіна Реальність розвитку бухгалтерського обліку в Україні: помилки, пошуки, рішення	51
Анастасія Вітязь, Валентина Лук'янова Сучасні концептуальні підходи до управління витратами	59
Ольга Гайдаєнко, Наталія Григор'єва Аналіз якості управління грошовими потоками на підприємстві ПАТ «Одеський коровай»	65
Надежда Гославская, Александр Онищук Управление областями риска при составлении годового бюджета предприятия	74
Сергій Гринявський Інформація як важливий чинник прийняття стратегічних рішень	78
Світлана Дерев'яно, Ірина Приходько Бухгалтерський баланс як основна форма фінансової звітності	84
Ірина Діордіца, Світлана Клименко Проблеми та напрями вдосконалення організації обліку оплати праці	91

Елена Доренская Значение оборотных активов в обеспечении эффективности деятельности предприятия	95
Олексій Дудкевич Господарський облік: сутність та основні складові	102
Вікторія Єнгулатова Нововведення в обліку ПДВ з 2015 року	110
Наталія Жидовська, Іванна Жуковська Взаємодія державної фінансової інспекції з правоохоронними органами	117
Зоя Журавлева Учет затрат на производство продукции мясного скотоводства в сельскохозяйственных организациях	124
Надія Измоденова Використання методики розрахунку узгодженого розвитку підприємств	131
Катерина Ілляшенко Трансформація облікових процесів в умовах інформаційної глобалізації	138
Наталья Кириченко Особенности организации учета затрат на производство продукции в молочной промышленности Республики Беларусь	143
Юлія Кітаєва Аналіз рівнів виробничого, фінансового та виробничо-фінансового левериджу на ПАТ "Одеський коньячний завод"	150
Лариса Клібанська, Оксана Гривківська Особливості розподілу та обліку виробничих витрат у різних сферах сільськогосподарського виробництва	158
Ірина Колос Показники звітності підприємства в системі ощадливого управління	163
Леся Корольчук Логістика міжнародного туризму в транскордонному регіоні в контексті євроінтеграції України	172
Анна Криклива Проблеми управління виробничими запасами на сільськогосподарських підприємствах	180
Оксана Крочак Проблеми обліку земельних ресурсів	188

Вікторія Кулик Концепції бухгалтерського обліку: напрями трансформації	194
Світлана Кучеркова Управлінський облік витрат на виробництво продукції рослинництва	200
Наталя Лобода Економічна сутність заробітної плати та інших виплат найманим працівникам як методична детермінанта моделі їх відображення в обліковій діяльності підприємства	207
Лілія Медвідь Актуальні питання удосконалення організації обліку виробничих запасів сільськогосподарських підприємств з використанням комп'ютерної програми «1С:Підприємство 8.2 та ефективність її впровадження	213
Ольга Метла Состав минеральных ресурсов (запасов полезных ископаемых) как объектов бухгалтерского учета	219
Екатерина Мискевич Методы оценки результатов маркетинговой деятельности промышленных предприятий	227
Вікторія Мисюк Інституційна складова вдосконалення системи державного фінансового контролю	234
Сергій Міщенко Бухгалтерський облік в управлінні виробничими запасами сільськогосподарських підприємств	242
Лариса Моисеева, Лариса Челмакина Аналитические возможности бухгалтерского баланса	249
Андрій Мороз, Людмила Сачинська Аналіз фінансового стану підприємства й розробка заходів щодо його поліпшення	257
Діана Мулява Теоретико-методичні аспекти формування та обліку фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємств	263
Маргарита Нигачой Разработка инновационной стратегии развития предприятия	271

Анжела Ніколаєва Роль держави у врегулюванні конфліктів інтересів при здійсненні професійної діяльності на ринку цінних паперів	277
Оксана Нужна, Софія Зінчук Удосконалення класифікації біологічних активів з метою підвищення ефективності обліково-аналітичної роботи підприємства	285
Оксана Нужна, Олег Стаднік Бухгалтерський і податковий аспекти оцінки ефективності діяльності підприємства	289
Оксана Нужна, Ольга Шуляк Огляд і оцінка наукової літератури з питань дослідження сутності виробничих запасів	295
Катерина Оксенюк, Юлія Ковальчук Синергетичний ефект в системі потенціалу підприємства	301
Оксенюк Катерина, Марчук Богдана Проблеми та перспективи розвитку паливно-енергетичного комплексу Волинської області	307
Катерина Оксенюк, Марія Столярук Агропромисловий комплекс України: проблеми та перспективи розвитку	314
Олена Откаленко Аналіз фінансових ресурсів державних вищих навчальних закладів із застосуванням інформаційних систем та технологій	319
Павловець Анастасія, Олександра Кісельова Сучасні проблеми ринку праці Донецької області	325
Людмила Павлюк, Юлія Семенченко Економічна діагностика техніко-технологічної бази підприємств	331
Владимир Писаренко, Татьяна Чайка Источники финансирования эко-социо-экономического развития универсальных агроэкологических районов в Украине	336
Тетяна Погребняк Аналітичні процедури – основа процесу проведення аудиту	344
Оксана Полінкевич Формування економічно обґрунтованих підходів до інноваційний бізнес-процес підприємств в новій економіці	350

Олег Поліщук Продовольче забезпечення, незалежність і безпека країни	355
Олена Полянська, Марія Джула Особливості обліку довгострокових біологічних активів	361
Оксана Радченко Державне регулювання фінансових послуг для суб'єктів аграрного сектору	366
Олена Разборська Особливості формування доходів сільськогосподарських підприємств та напрямки їх зростання	373
Лілія Ротач Організація обліку суб'єктів малого підприємництва	382
Анна Рошак Організаційно-технологічні особливості господарської діяльності сільськогосподарських підприємств та їх вплив на побудову обліку поточних біологічних активів рослинництва	389
Александр Рюмкин Земля как важный объект бухгалтерского учета сельскохозяйственных организаций	394
Олена Савенко Актуальні питання комплексного розвитку сільських територій	401
Лариса Савош, Володимир Василюк Сутність, проблеми та перспективи впровадження екологічного обліку	409
Дилафрузхон Саидходжаева Эффективный механизм управления - основа устойчивого развития региона	414
Наталья Сергиенко, Оксана Сусякова Институциональная поддержка субъектов малого и среднего предпринимательства в калужском регионе	421
Наталья Сергиенко Управление единым счетом бюджета	430
Світлана Сирцева Облік фінансових інструментів за міжнародними та національними стандартами бухгалтерського обліку і фінансові звітності: порівняльний аспект	440
Олена Скоробогата, Юлія Сташенко Комплексна оцінка фінансового стану підприємства	445

Наталія Сологуб, Ольга Материнська Організація та методичні підходи аналізу фінансового стану підприємства	454
Карина Султанова Совершенствование системы бюджетирования в целях формирования единого информационного базиса управления денежными потоками	460
Алла Тендок, Надія Мних Оцінка товарної політики страхової компанії	469
Максим Терещенко Забезпечення аналізу фінансової діяльності підприємств	477
Надія Ткаченко Відображення обліку виплат працівникам відповідно до норм П(С)БО 26	484
Вікторія Томишинець, Світлана Олійник Дебіторська заборгованість, сутність та причини виникнення	492
Олеся Тоцька Новозавітні грошові одиниці у фокусі української гривні	497
Марина Третьякова Влияние информационных технологий на управление экономическими системами	504
Євгенія Фастовець Організація відділу кадрів як структурного підрозділу підприємства	512
Роман Фик Міжнародний досвід ведення обліку у бюджетних установах	519
Андрій Харенко, Валентин Бобко Особливості виробництва та агромаркетингу зернових культур в аграрних підприємствах Уманського району	526
Ірина Хомин Проблема ценового регулювання на аграрному ринку України	534
Ірина Хуторненко Учет и распределение косвенных расходов в сельскохозяйственных организациях	543
Одарка Чабанюк, Наталія Чиковська Основні засоби в бюджетній установі: визначення сутності відповідно до національних та міжнародних стандартів	552

Тетяна Чеховська Вдосконалення організації обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками	556
Екатерина Чиж, Татьяна Манцерова Инновационные решения в энергетике Республики Беларусь	562
Александр Шкляров, Александр Бевзелюк Соблюдение технологий в растениеводстве – основной резерв повышения эффективности АПК	569
Iryna Szczyrba Procedury analityczne jako instrument generowania dowodów audytorskich o wysokim poziomie wiarygodności	576
Андрій Янчев Оцінка ділової активності підприємства на прикладі ПАТ «Запоріжсталь»	581
Олег Яцюк Напрями вдосконалення організаційної структури акціонерних товариств, що перебувають в кризовому стані	588

УДК 657.471.12: 334.723

JEL M 21

Наталія Лобода

Львівська державна фінансова академія

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ТА ІНШИХ ВИПЛАТ НАЙМАНИМ ПРАЦІВНИКАМ ЯК МЕТОДИЧНА ДЕТЕРМІНАНТА МОДЕЛІ ЇХ ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У стаття досліджено теоретичні аспекти обліку розрахунків за виплатами працівникам, їх роль та значення для підприємств України в сучасних умовах господарювання, а також обґрунтовано необхідність їх вдосконалення згідно європейських стандартів.

Ключові слова: організацію обліку, стандарти бухгалтерського обліку, управління підприємством, заробітна плата.

The scientific article examines the organization of accounting of salaries and other payments for employed and determines their role and importance for Ukraine in the current economic conditions, as well as the necessity for improvement in accordance to european standards.

Keywords: organization of accounting, accounting standards, business management, salary.

В статье исследуются теоретические аспекты учёта выплат наёмным работникам предприятия, их роль и значение для предприятий Украины в современных условиях хозяйствования, а также обосновано необходимость их совершенствования в соответствии с европейскими стандартами.

Ключевые слова: организация учёта, стандарты бухгалтерского учёта, управление предприятием, заработная плата.

Виплати працівникам тривалий час є важливим якісним показником економічного господарювання. Розмір виплат залежить безпосередньо від ефективності виробництва, продуктивності праці, конкурентоспроможності продукції, і є не лише індикатором, що визначає загальний життєвий рівень працівників, бо від їх стану та форм реалізації, частки у валовому національному продукті багато в чому залежать можливості розвитку економіки взагалі. В умовах сучасного ринкового механізму через формування сукупного попиту виплати працівникам забезпечують не лише основи відтворення робочої сили, вони стають дедалі вагомішим чинником відтворення

суспільного виробництва. Що стосується безпосередньо самого підприємства, то облік виплат працівникам займає одне з центральних місць у системі бухгалтерського обліку, тому що є невід'ємною частиною діяльності будь-якої організації. Праця є одним з найважливіших елементів витрат виробництва та обігу. Саме тому правильність та достовірність відображення в бухгалтерському обліку інформації про оплату праці впливає на фінансовий результат господарської діяльності. Також саме ця ділянка обліку є однією із найбільш трудомістких у системі обліку. Бухгалтер, який здійснює нарахування виплат працівникам потребує досконалого знання алгоритму, методики розрахунків за виплатами працівникам згідно чинного законодавства України.

Питанням дослідження сутності поняття "заробітна плата" у ринковій економіці присвячені праці всесвітньо відомих економістів: А. Сміта, Д. Рікардо, Дж. Кейнса, К. Маркса, Дж.С. Мілля, К.Р. Макконелла, С.Л. Брю. Серед українських вчених дослідження проблем облікового відображення операцій з розрахунків з оплати праці здійснюють такі вітчизняні вчені-економісти: В.Ф. Андрієнко, А.В. Базилюк, Д.П. Богиня, П.О. Куцик, Ф.Ф. Бутинець, А.С. Гальчинський, В.М. Данюк, О.Ф. Златопольський, М.Б. Ільченко, А.А. Калина, М.І. Карлін, А.М. Колот, Г.Т. Куліков, В.Д. Лагутін, І.Ф. Ломанов, В.М. Новиков, О.М. Чабанюк та ін. Віддаючи належне науковим напрацюванням вітчизняних і зарубіжних вчених у дослідженні означеної проблематики та високо оцінюючи їх внесок, варто все-таки зауважити, що на сьогодні ряд теоретичних і практичних питань не знайшли свого повного вирішення та залишаються дискусійними.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про виплати за роботи, виконані працівниками, та її розкриття у фінансовій звітності визначає П(С)БО 26 "Виплати працівникам". Виплати працівникам включають виплати, які надаються або працівникам та можуть бути надані у формі грошових виплат або товарів та послуг. Аналізуючи види поточних виплат, що згадуються в П(С)БО 26 "Виплати працівникам" та займають найбільшу частку в складі всіх виплат працівникам, можна з упевненістю стверджувати, що до цієї категорії належать будь-які виплати персоналу які підприємство планує здійснити в найближчі 12

місяців. Відповідно до Закону України "Про оплату праці" заробітна плата - це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу [1]. Сутність поняття "заробітна плата" можна розглядати з різних позицій. По-перше, заробітна плата - це економічна категорія, що відображає відносини між роботодавцем і найманим працівником з приводу розподілу новоствореної вартості. По-друге, заробітна плата - це винагорода або заробіток, обчислений у грошовому виразі, який за трудовим договором роботодавець сплачує працівникові за роботу, яку виконано або має бути виконано. По-третє, в умовах ринкової економіки заробітна плата - це елемент ринку праці, що складається в результаті взаємодії попиту на працю і її пропозиції та виражає ринкову вартість використання найманої праці. В цьому розумінні найчастіше вживаються усереднені показники ставок оплати одиниці праці певної якості. По-четверте, для найманого працівника заробітна плата - це основна частина його трудового доходу, який він отримує в результаті реалізації здатності до праці і який має забезпечити об'єктивно необхідне відтворення робочої сили. По-п'яте, для роботодавця заробітна плата - це елемент витрат виробництва, і водночас, головний чинник забезпечення матеріальної зацікавленості працівників у досягненні високих кінцевих результатів праці [2]. Аналізуючи вищесказане, можна стверджувати, що поняття категорії "заробітна плата" - це грошовий вираз вартості й ціни робочої сили. Таке трактування категорій також пропонується провідними економістами.

Оплата праці завжди перебувала у центрі уваги науковців. Так, зокрема А. Сміт та Д. Рікардо розробили теоретичні основи концепції розуміння заробітної плати як ціни праці. А. Сміт вважав, що в основі ціни праці лежить вартість засобів існування, необхідних для життя працівників та членів їх сімей [3].

В умовах ринкової економіки відбулися деякі зміни в оплаті праці, які залежать не тільки від результатів праці робітників, а також від ефективності діяльності виробничих підрозділів. Облік оплати праці і розрахунків з робітниками і службовцями - одна з найбільш трудомістких і відповідальних ділянок бухгалтерського обліку. Для правильної організації обліку праці і заробітної плати важливе значення має класифікація персоналу за сферами застосування праці,

професіями, кваліфікацією, стажем роботи та іншими ознаками. Роль бухгалтерського обліку зростає в сучасних умовах, коли підприємства самостійно встановлюють форми і системи заробітної плати, умови преміювання, чисельність та склад працівників. Основними завданнями бухгалтерського обліку праці та її оплати є контроль за дотриманням затвердженого штатного розкладу; точний облік відпрацьованого часу, кількості та якості праці кожного працівника; своєчасне і правильне нарахування заробітної плати і премій кожному працівникові; забезпечення своєчасної видачі оплати за працю, точний облік всіх розрахунків з оплати праці, включаючи розрахунки з бюджетом; контроль за своєчасним і правильним утриманням із заробітної плати податків, сум за виконавчими документами та іншими платежами.

Успішному вирішенню цих завдань можуть сприяти:

- наявність і використання нормативних документів з питань оплати праці;
- вдосконалення техніки та методики обліку на основі застосування сучасних форм обліку і обчислювальної техніки;
- наукової організації праці працівників бухгалтерії, що займаються розрахунками з оплати праці.

Відповідальність за організацію обліку оплати праці і розрахунків з робітниками і службовцями несе керівник та головний бухгалтер підприємств. Керівники та головні бухгалтери підприємств зобов'язані здійснювати попередній, поточний і наступний контроль за обліком праці та її оплати. Роль і значення обліку особливо підвищилися з переходом до ринку, розширенням міжнародних економічних відносин і прийняттям Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який визначає правові засади ведення бухгалтерського обліку й складання фінансової звітності для зовнішніх і внутрішніх користувачів з урахуванням загальноприйнятих у міжнародній практиці правил.

Порівняльний аналіз основних вимог до організації обліку виплат працівникам в Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку та українському законодавстві є досить актуальним, адже дає змогу виявити слабкі місця у вітчизняній бухгалтерській практиці щодо організації обліку розрахунків за виплатами працівникам та надати рекомендації по їх усуненню. Аналізуючи П(С)БО 26 "Виплати

працівникам" [4], який багато в чому дублює МСБО 19 "Виплати працівникам" [5] робить доцільним його використання в національному масштабі. Проте даний стандарт потребує значного розширення. Адже цей нормативний акт не має практичного застосування, тому що він дає лише трактування використовуваних термінів, наводить класифікацію виплат, які можуть здійснюватись працівнику та дає поверхневі рекомендації щодо питань обліку та відображення у звітності даних розрахунків. А на практиці бухгалтери використовують Інструкцію зі статистики заробітної плати, Порядок обчислення середньої заробітної плати та інші нормативно-правові акти. Тому доцільним було би всі ці документи поєднати та систематизувати.

Використання міжнародних стандартів бухгалтерського обліку забезпечує:

- зменшення ризику для кредиторів та інвесторів;
- зниження витрат кожної країни на розробку власних стандартів;
- однозначно розуміння фінансової звітності та зростання довіри до її показників у всьому світі;
- поглиблення міжнародної кооперації в галузі бухгалтерського обліку).

Одним із напрямів удосконалення системи ведення бухгалтерського обліку є зменшення кількості документації завдяки впровадженню багатоденних і накопичувальних документів, використання типових міжвідомчих форм, пристосованих до використання обчислювальної техніки. На сьогоднішній день дуже широко використовуються засоби обчислювальної техніки - це призвело до появи нових прийомів та методів організації обліку. З переходом до прогресивних форм обліку кардинально змінюється характер та зміст бухгалтерської роботи, скорочується питома вага технічних процесів, заснованих на ручній праці. Головним для облікового персоналу стають функції організаторів процесу обробки економічної інформації.

Для вдосконалення ведення обліку оплати праці потрібно забезпечити підприємства комп'ютерним веденням обліку. Облік праці та її оплати, як найбільш трудомістку ділянку роботи механізують однією з перших. Це дає змогу своєчасно одержати точну інформацію

про витрати фонду заробітної плати, матеріального заохочення, про стан розрахунків із працівниками тощо. Використання засобів автоматизації дозволяє, майже, повністю вирішити проблему оперативності і точності інформації. Одним з найефективніших технічних засобів ділового зв'язку є обчислювальна техніка, яка використовує електронний зв'язок. При наявності на підприємстві великої кількості комп'ютерів доцільно об'єднувати їх в мережі. На всіх підприємствах існують бази даних, з допомогою мереж до них можна забезпечити доступ працівників, це краще ніж створювати нову, на кожному комп'ютері. Комп'ютерна система може здійснювати безліч процедур внутрішнього контролю, які в неавтоматизованих системах виконують різні спеціалісти. Така ситуація залишає спеціалістам, що мають доступ до комп'ютеру, можливість втручання в інші функції. В підсумку комп'ютерні системи можуть вимагати введення додаткових мір для підтримки контролю на необхідному рівні, який в неавтоматизованих системах досягається простим поділом функцій. До подібних мір може відноситись система паролів, які запобігають дії, не допустимі зі сторони спеціалістів, які мають доступ до інформації про активи та облікові документи через термінал в діалоговому режимі.

Подальше реформування заробітної плати має здійснюватися шляхом підвищення ціни робочої сили, встановлення єдиних регуляторів і рівноцінних умов відтворення робочої сили незалежно від форм власності; збільшення тарифної частини у заробітній платі; підвищення частки мінімальної заробітної плати у середній заробітній платі, удосконалення механізму державно-договірного регулювання заробітної плати. Удосконалення організації заробітної плати має здійснюватися разом із проведенням загальної соціально-економічної, структурної, податкової, цінової політики. Заходи спрямовані на удосконалення оплати праці, включають насамперед забезпечення залежності розмірів заробітної плати від особистого внеску працівників у результати праці.

Отже, правильна організація заробітної плати є необхідною умовою ефективного стимулювання праці. Бухгалтерський облік виплат працівникам знаходиться весь час у процесі розвитку, тому що він безпосередньо пов'язаний із соціальним і економічним життям держави, яке перебуває завжди в динаміці.

Література:

1. Закон України "Про оплату праці" від 24.03.1995 р. №108/95-ВР (зі змінами і доповненнями).
2. Лучко М.Р. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: [навч. посібник] / М.Р. Лучко, І.Д. Бенько. - К.: "Знання", 2006. - 311 с.
3. Бухгалтерський облік (загальна теорія): [навч. посібник] / Є.М. Романів, Н.О. Лобода. – Львів: вид-во "Ліга-Прес", 2014. – 264 с.
4. П(С)БО 26 "Виплати працівникам": Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28 жовтня 2003 р. № 601 і зареєстровано Міністерством юстиції України 10 листопада 2003 № 1025/8346 (із змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
5. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 19 "Виплати працівникам" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

Автор: Лобода Наталія Олександрівна, к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту Львівської державної фінансової академії, м. Львів, Україна

Сфера наукових інтересів: методика та організація обліку і аналізу лізингових операцій.

Зв'язок з автором: n.loboda@mail.ru

УДК 657
JEL M 41

Лілія Медвідь

Таврійський державний агротехнологічний університет

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ
ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ З
ВИКОРИСТАННЯМ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПРОГРАМИ
«1С:ПІДПРИЄМСТВО 8.2 ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЇЇ
ВПРОВАДЖЕННЯ**

В статті досліджено проблеми організації обліку виробничих запасів сільськогосподарських підприємств з використанням комп'ютерної програми «1С:Підприємство 8.2». Обґрунтовано ефективність впровадження автоматизованого обліку на сільськогосподарських підприємствах.

Ключові слова: організація обліку, виробничі запаси, 1С:Підприємство 8.2.

The paper investigates the problem of keeping inventory farms using a computer program "1C: Enterprise 8.2." The effectiveness of implementing automated on farms.

Keywords: organization of accounting, inventory, 1C: Enterprise 8.2.